

Managementletter

Gemeente Bloemendaal

Boekjaar 2022

Aan het College van Burgemeester en
Wethouders van de gemeente Bloemendaal
Bloemendaalseweg 158
2051 GJ Overveen

ONDERWERP:
Managementletter 2022

KENMERK:
Definitieve versie d.d. 4 april 2023

Geacht College,

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening 2022 van gemeente Bloemendaal hebben wij de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing beoordeeld, teneinde onze controlewerkzaamheden in overeenstemming met Nederlands recht waaronder de controlestandaarden te kunnen bepalen.

De opzet, het bestaan en in voorkomende gevallen de werking van de interne beheersingsmaatregelen van de belangrijkste bedrijfsprocessen, inclusief de geautomatiseerde gegevensverwerking in uw organisatie zijn beoordeeld en getoetst, zodat we een terugkoppeling kunnen geven over de betrouwbaarheid van de interne informatievoorziening en de jaarrekening.

Onze bevindingen zijn gebaseerd op de normale werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole. Deze brief bevat daardoor niet alle onvolkomenheden in uw organisatie, die bij een eventueel uitgebreid en hierop specifiek gericht onderzoek naar voren kunnen komen. Zoals u zult begrijpen, is de managementletter van nature kritisch. Wij rapporteren over de eventuele leemtes of mogelijkheden ter verbetering van de financiële en administratieve processen, de administratieve organisatie daarvan en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing.

Op uw verzoek geven wij in deze managementletter aan op welke wijze verbeteringen van de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing kunnen worden gerealiseerd. De aanbevelingen en oplossingsrichtingen zoals beschreven in deze managementletter bieden u handvatten voor deze uitwerking. Wij hebben de concept managementletter toegelicht en besproken met een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Deze managementletter is door ons opgesteld voor uw informatie en mag niet zonder onze uitdrukkelijke toestemming geheel of gedeeltelijk aan derden ter beschikking worden gesteld.

Wij danken u en uw medewerkers voor de samenwerking en zijn graag bereid tot het verstrekken van nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

drs. R. Opendorp RA
Partner Audit

Inhoudsopgave

CONTACT

R. Opendorp

Partner Audit
020 644 28 40
r.opendorp@bakertilly.nl

M.P.M. Wijdoogen

Manager Audit
020 644 28 40
m.wijdoogen@bakertilly.nl

KANTOORGEGEVENS

Baker Tilly Amsterdam
T: 020 644 28 40
amsterdam@bakertilly.nl

Gebouw Sevilla, Entrada 303
1114 AA Amsterdam Duivendrecht
Postbus 94124
1090 GC Amsterdam

1. Bestuurlijke samenvatting	4
2. Overige bevindingen en aandachtspunten	7
Bijlage 1: Detailbevindingen	19
Bijlage 2: Actuele ontwikkelingen	32

Bestuurlijke samenvatting

1. Bestuurlijke samenvatting

Deze managementletter bevat onze bevindingen die zijn gebaseerd op onze werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole voor het jaar eindigend op 31 december 2022.

Uw interne beheersing heeft verbetering nodig. We hebben geen significante tekortkomingen in uw AO/IC geconstateerd welke van invloed kunnen zijn op de strekking van ons oordeel bij de jaarrekening. Wel hebben we in deze managementletter een aantal aanbevelingen, welke wij in hoofdstuk 2 een prioritering hebben meegegeven. Wij constateren dat het niveau van de interne beheersing ten opzichte van vorig jaar licht is verbeterd, maar dat de gemeente nog wel cruciale stappen moet zetten, met het oog op het feit dat de gemeente zelf een oordeel over zijn rechtmatigheid moet gaan geven in 2023. Het is zaak dat de gemeente waarborgt dat de processen in de nabije toekomst in de basis goed zijn ingericht, met daarbij zichtbare interne controles in de 1^e en 2^e lijn, zodat de controle van de VIC van gegevensgericht naar meer systeemgericht kan gaan. Voor onze controle betekent dit dat er hoofdzakelijk sprake zal zijn van een gegevensgerichte controle. Deze aanpak brengt hogere controle kosten met zich mee dan een combinatie van systeemgerichte en gegevensgerichte werkzaamheden. De kosten hiervan zullen wij net als voorgaand jaar afzonderlijk in rekening brengen.

In het kader van onze jaarrekeningcontrole zullen wij de interne beheersing rondom uw IT onderzoeken. Wij zullen in dat kader voornamelijk de financiële applicatie Key2Financiën en de belastingapplicatie CiVision beoordelen. Onze bevindingen zullen wij delen met de ambtelijke organisatie zodra onze werkzaamheden zijn afgerond. Tevens zullen wij onze bevindingen opnemen in ons accountantsverslag.

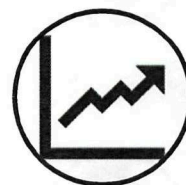
Onze samenwerking. De samenwerking met de gemeente Bloemendaal tijdens de interim-controle verliep op een effectieve wijze. Wij hopen dat de gemeente dit kan doorzetten naar de jaarrekeningcontrole toe.

1. Bestuurlijke samenvatting

Vanaf 2023 dient het college van burgemeester en wethouders zelfstandig verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid. De inrichting van de interne beheersomgeving vormt daarbij een belangrijk onderdeel waar de gemeente nog belangrijke stappen dient te zetten. Onze aanbevelingspunten van boekjaar 2021 zijn nog niet allemaal opgevolgd. Wel is de gemeente actief bezig met het opvolgen van deze aanbevelingspunten. Zo heeft de gemeente per aanbevelingspunt een procesverantwoordelijke aangewezen en een tijdsplan geformuleerd. Wij constateren dat het interne tijdsplan tot op heden niet behaald is.

Wel achten wij met het oog op de rechtmatigheidsverantwoording een verdere verbetering van het auditplan en de controletemplates noodzakelijk. Deze voldoen nog niet aan de eisen, zie ook Hoofdstuk 2.

Inflatie en energiecrisis heeft voor 2022 een belangrijke invloed op uw gemeente. Gemeenten zijn vanuit het Rijk aangewezen om inwoners met financiële problemen te voorzien van energietoelagen. De VNG dringt bij het Rijk aan op geld voor de langere termijn omdat gemeenten niet in staat zijn om de gevolgen van de energiecrisis op te vangen. Ook voor de gemeente Bloemendaal heeft dit een belangrijke invloed.

Vooruitblik richting jaarrekeningcontrole 2022. We hebben met uw gemeente goede afspraken over de planning van de jaarrekeningcontrole gemaakt. Op voorhand identificeren we een aantal aandachtsgebieden met verhoogde aandacht in onze controle. Dit betreft met name de controle van de naleving van de aanbestedingsregelgeving en de juiste verwerking van de raadsbesluiten.

Tot slot hebben we vanuit het oogpunt van onze **natuurlijke adviesfunctie**, in deze managementletter is een bijlage opgenomen met actuele ontwikkelingen. Belangrijke elementen hebben onder andere betrekking op de rubriek "vraag en antwoord" die door de commissie BBV afgelopen jaar zijn uitgebracht. De "vraag en antwoord" rubriek zien toe op de Voorziening Verlofsparen, tijdelijke woningen in grondexploitaties, vaststellen van het normenkader, verkoop van woningen via de KoopGarant-regeling, reservering accountantskosten, afschrijvingsduur van een bijdrage aan activa in eigendom van derden, de Wet Open Overheid, paragraaf over bedrijfsvoering en SPUK Oekraïne. In de bijlage worden de belangrijkste aandachtspunten toegelicht.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.1 Algemeen

<p>Doel en reikwijdte</p>	<h4>Inleiding</h4> <p>Het doel van onze jaarrekeningcontrole is het vormen van een oordeel over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening als geheel, zoals bedoeld in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). Vanuit de jaarrekeningcontrole beoordelen wij of de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing voor zover relevant voor onze oordeelsvorming en geven wij geen zelfstandig oordeel over de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing. De controle van de jaarrekening omvat het uitvoeren van controlewerkzaamheden, waaronder risicoanalyse, cijferanalyses, beoordeling van de administratieve procedures en het daarmee samenhangende systeem van interne beheersingsmaatregelen en gegevensgerichte controlewerkzaamheden. De samenstelling en omvang van die werkzaamheden zijn noodzakelijk voor het verkrijgen van voldoende controle-informatie ter onderbouwing van ons oordeel.</p>
<p>Risicoanalyse</p>	<p>Onze risicoanalyse richt zich op een betrouwbare totstandkoming van de jaarrekening. Dit betekent dat wij niet alle risico's die voor u als gemeente relevant zijn in onze controle meenemen. De risicoanalyse is een continue proces en stellen wij gedurende de controle indien nodig bij. De belangrijkste bij uw gemeente onderkende risico's / kernpunten in de controle zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• Aanbestedingsrechtmatigheid (verhoogd risico);• Risico dat het management van de gemeente de procesafspraken doorbreekt, hetgeen een standaard risico is vanuit onze beroepsregels. Dit risico onderkennen wij ten aanzien van uw gemeente op de schattingsposten en de memoriaalboekingen (verhoogd risico);• Een juiste en transparante vertaling van de financiële effecten in raadsbesluiten naar de jaarrekening (verhoogd risico);• Prestatielevering inkopen;• Prestatielevering van de jeugdzorg, de WMO en andere voorzieningen;• Nauwkeurigheid betalingen;• Waardering van de activa, waaronder strategische gronden en financiële vaste activa. <p>In ons verslag van bevindingen rapporteren wij naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole over bovenstaande punten.</p>

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.2 Bedrijfsprocessen

Interne beheersing

Basis op orde echter beheersmaatregelen nog onvoldoende (zichtbaar)

Procesbeschrijvingen

Transformatie van controle achteraf naar beheersing vooraf

Beeld interne beheersing

Uw gemeente moet op het gebied van interne beheersing nog stappen zetten. Om alle financiële uitdagingen voor uw gemeente in de komende tijd in goede banen te leiden worden hoge eisen aan het planning- en control instrumentarium, alsmede het interne beheersingssysteem gesteld. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het college stelt hogere eisen aan het interne beheersingssysteem. De aanwezigheid van een adequaat intern (financieel) beheersingssysteem is daarbij een essentiële randvoorwaarde om de betrouwbaarheid van financiële informatie te garanderen welke gebruikt wordt voor besluitvorming.

Wij constateren dat op dit moment de processen in de basis op orde zijn en dat primaire functiescheiding is ingeregeld. Daarentegen zijn op onderdelen de interne beheersingsmaatregelen in het proces nog onvoldoende verankerd dan wel onvoldoende zichtbaar. In die laatste situatie kan achteraf niet worden vastgesteld of de afgesproken procedures en interne controles wel hebben bestaan en gewerkt. De verbijzonderde interne controlefunctie kan in beide gevallen niet systeemgericht (procesgericht) controleren en wij als accountant ook niet. Dat laatste betekent dat een controle meer tijd kost voor zowel de gemeente (VIC) als voor ons. Daarnaast neemt hierdoor ook het risico op fouten en onrechtmatigheden toe. Bovendien ontbreekt, doordat geen systeemgerichte controle kan plaatsvinden, een automatisch mechanisme waarbij de efficiency, doelmatigheid en effectiviteit van de processen en daarin opgenomen interne beheersingsmaatregelen tegen het licht wordt gehouden. Wij adviseren de zichtbaarheid van de interne beheersingsmaatregelen te vergroten, om u in staat te stellen bestaan en werking van de beheersingsmaatregelen te monitoren. Dit stelt uw gemeente in staat verder "in control" te komen.

Tot slot is het van belang dat de gemeente beschikt over procesbeschrijvingen, waaruit blijkt hoe interne controles er precies uitzien. Om dit scherp in beeld te brengen is het belangrijk procesbeschrijvingen op te stellen en waar deze reeds voorhanden zijn, deze te verfijnen voor de "key-controls". Deze "key-controls" zitten vaak bij de rollen in functiescheiding van controlerend en autoriserend. Belangrijk hierbij is om de "key-controls" zo scherp mogelijk te beschrijven aan de hand van de 6W's (wie, wat, waarom, wanneer, met welke informatie en wat wordt vastgelegd), zodat iedere betrokken functionaris weet wat er van hem of haar verwacht wordt. Op dit moment is de gemeente bezig om de procesbeschrijvingen uit te werken in Engage. Wij adviseren een tijdsplanning te maken waarin opgenomen is welk proces in welk tijdsbestek wordt uitgewerkt ter waarborg van de voortgang.

Een adequate beschrijving en toereikende inrichting en werking van de interne beheersing, vormt de basis om voor de verbijzonderde interne controle en door ons als accountant over te gaan van een gegevensgerichte, naar een organisatiegerichte controlestrategie. Hierdoor wordt het mogelijk om te steunen op de maatregelen van interne beheersing, waardoor minder gegevensgerichte detailcontroles worden uitgevoerd. Een gegevensgerichte aanpak brengt hogere controle kosten met zich mee dan een combinatie van systeemgerichte en gegevensgerichte werkzaamheden. De kosten hiervan zullen wij net als voorgaand jaar afzonderlijk in rekening brengen. Belangrijk dat u intern helder bent in uw ambities aangezien dit punt meerdere jaren gerapporteerd wordt waarbij wij onvoldoende sturing en monitoring op voortgang constateren. We zien aan aantal punten die opgelost zijn maar een goed en helder plan van aanpak met milestones zou uw organisatie helpen om duidelijke gecoördineerde stappen vooruit te zetten.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.2 Bedrijfsprocessen

Deze managementletter bevat onze bevindingen die zijn gebaseerd op de onze werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole voor het jaar eindigend op 31 december 2022. Deze werkzaamheden zijn dan ook niet gericht op het geven van een oordeel over de interne beheersing van uw organisatie als geheel.

Voorgaande jaren hebben wij tijdens onze besprekingen met u diverse aanbevelingen benoemd ter verdere optimalisering van de bestaande administratieve organisatie en interne beheersing. In deze managementletter geven wij u een schriftelijke update van onze bevindingen.

In het overzicht hiernaast zijn de bevindingen opgenomen. Een totaaloverzicht van de detailbevindingen is opgenomen in bijlage 1.

In de tabel rechts is een totaal overzicht opgenomen van het totaal aantal detailbevindingen. De bevindingen en onze aanbevelingen worden op de volgende pagina's van deze managementletter uitgebreid toegelicht.

De kleur van de het symbool geeft de status van de constatering aan.

- = opgelost
- = actie ondernomen, maar nog niet afgerond
- = geen actie ondernomen
- = nieuwe bevinding

	aandachtspunten
Aantal nieuwe aanbevelingen	0
Aantal aanbevelingen uit voorgaande jaren	11
Waarvan opgelost in 2022	3
Resterende aanbevelingen uit voorgaande jaren	8
Waarvan reeds acties zijn ondernomen, maar nog niet zijn afgerond	8
Waarvan nog geen acties zijn ondernomen	0
Aantal openstaande aanbevelingen	8

#	Proces	Bevinding	Status	Prioriteit 2022	Prioriteit 2021
1	Algemeen	Nog niet in gebruik van Key Control Dashboard	●	-	Hoog
2	Huuropbrengsten	Volledigheid huuropbrengsten	●	-	Gemiddeld
3	Belastingen	Geen zichtbare interne beheersing in belastingproces (GBKZ)	●	-	Normaal
4	Aanbestedingen	Advies Stichting Rijk niet verplicht bij inhuur	●	Hoog	Hoog
5	Aanbestedingen	Tussentijdse spend-analyse nog niet toereikend	●	Hoog	Hoog
6	Omgevingsvergunningen	Geen automatische legesberekening in zaakstelsel	●	Laag	Normaal
7	Sociaal domein	Onvoldoende zekerheid over levering van de jeugdzorg en WMO (ZIN)	●	Hoog	Hoog

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.2 Bedrijfsprocessen

Deze managementletter bevat onze bevindingen die zijn gebaseerd op de onze werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole voor het jaar eindigend op 31 december 2022. Deze werkzaamheden zijn dan ook niet gericht op het geven van een oordeel over de interne beheersing van uw organisatie als geheel.

Voorgaande jaren hebben wij tijdens onze besprekingen met u diverse aanbevelingen benoemd ter verdere optimalisering van de bestaande administratieve organisatie en interne beheersing. In deze managementletter geven wij u een schriftelijke update van onze bevindingen.

In het overzicht hiernaast zijn de bevindingen opgenomen. Een totaaloverzicht van de detailbevindingen is opgenomen in bijlage 1.

#	Proces	Bevinding	Status	Prioriteit 2022	Prioriteit 2021
8	Sociaal domein	Onvoldoende zekerheid over levering zorg PGB.	●	Normaal	Hoog
9	Omgevingsvergunningen	Geen aansluiting tussen verstrekte en gefactureerde vergunningen	●	Normaal	Normaal
10	Inkopen	Prestatielevering van de inkopen	●	Hoog	Hoog
11	Algemeen	Intern controleplan niet toereikend	●	Hoog	Hoog

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.3 Samenwerking en VIC

Onze samenwerking met de gemeente in het controleproces

Organisatie

Inrichting en kwaliteit VIC

Tijdigheid VIC werkzaamheden

Samenwerking tijdens de interim-controle en de beoordeling van de VIC

Tijdens de interim-controle hebben wij de samenwerking met de gemeente als prettig ervaren. De aanlevering van de stukken heeft tijdig plaatsgevonden en de kwaliteit van de aanlevering was kwalitatief in orde. Ook de beantwoording van aanvullende vragen vond tijdig plaats. Dit heeft geleid tot een efficiënte interim-controle.

Een belangrijk onderdeel van de interne beheersing is de (verbijzonderde) interne controlefunctie. Deze werkt op dit moment op basis van een auditplan 2022, welke niet voldoet aan de eisen die nu gesteld worden inzake de rechtmatigheidscontrole. Een kwalitatief goed intern controleplan bevat in onze optiek een opbouw die gebaseerd is op de financiële omvang van posten en stromen, waarin deze posten en stromen vervolgens worden gekoppeld aan relevante wet- en regelgeving en waarin de daaruit voortkomende relevante risico's zijn gedefinieerd. Hoewel wij wel enige verbetering zien ten opzichte het auditplan 2021 zien wij nog wel ruimte voor verbetering op de volgende onderdelen:

- Er is een risicoanalyse per proces opgenomen in het auditplan, echter de risico's zijn vrij breed geformuleerd. Wij adviseren u om deze concreter te formuleren. Dit helpt voor het begrip van risico's en zal leiden tot een gerichtere aanpak ter ondervanging.
- Wij adviseren u om tevens een inschatting te maken de kans en impact van een risico. Op basis hiervan is inzichtelijk wat de hoge en lage risico's zijn. De VIC kan op basis hiervan beter de diepgang van haar werkzaamheden inschatten.
- Interne beheersmaatregelen zijn niet concreet uitgewerkt aan de hand van de '6W's' (wie, wat, waarom, wanneer, waarmee en waarheen gaan de gegevens) .
- De door de IC en VIC uit te voeren werkzaamheden worden niet concreet benoemd (procesgericht organisatiegericht versus gegevensgericht).
- Verder is niet inzichtelijk gemaakt welke risico's momenteel worden ondervangen door de AO/IB (1^e en/of 2^e lijn) en welke risico's worden ondervangen door de VIC (3^e lijn).

Met het oog op de rechtmatigheidsverantwoording achten wij een verdere verbetering van het interne controleplan en de (verbijzonderde) interne controle van essentieel belang. Op basis van onze werkzaamheden tot nu toe is onze conclusie dat de gemeente nog niet klaar is om zelfstandig verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid.

Een belangrijke stap die de gemeente kan maken is, om voor de verschillende processen tot integrale controletemplates te komen. Met integrale controletemplates wordt bedoeld een procesbeschrijving, de risico's, de beheersmaatregelen, de van toepassing zijnde wet- en regelgeving inclusief toetsingskader. Naar onze mening kan deze stap bijdragen aan het meer in control krijgen van de organisatie en daarmee het niveau van de interne beheersing verbeteren. De controletemplates die momenteel worden gehanteerd binnen de gemeente voldoen hier niet aan.

De controles tot en met het 3^e kwartaal 2022 zijn conform planning uitgevoerd en afgerond door de VIC. Met uitzondering van de aanbestedingen zijn geen grote bevindingen geconstateerd door de VIC. De omvang van deze constatering is € 362.000. Gezien het bedrag dienen we dit nader te analyseren en te beoordelen wat het effect hiervan op onze verdere controle aanpak is.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.4 Three lines of defense

Wij rapporteren via de 3 lines of defense model. Dat wil zeggen dat wij binnen de processen nagaan op welk niveau in de organisatie de interne beheersmaatregelen worden ondervangen. De volgende niveaus worden hierbij onderkend:

- 1° lijn: in het primaire proces, onder verantwoordelijkheid van de proceseigenaar.
- 2° lijn: in de ondersteunende processen zoals financiën en control, waar checks and balances ingericht zijn om fouten te signaleren.
- 3° lijn: in uw verbijzonderde interne controle achteraf.

Indien de beheersmaatregelen in de 1° en/of 2° lijn adequaat zijn ingericht dan is de organisatie optimaal in control en is een voornamelijk systeemgerichte controleaanpak mogelijk. Indien dit niet het geval is kan dit gecompenseerd worden door de gegevensgerichte werkzaamheden van de VIC. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording dient in ieder geval de 3° lijn (VIC) toereikend te zijn. Onderstaand overzicht geeft zodoende een beeld over de mate van beheersing en controle van uw gemeente.

Nr.	Proces	1 ^o lijn	2 ^o lijn	3 ^o lijn	t.o.v. 2021	Opmerking / toelichting
1	Inkopen	●	●	●	→	Prestatielevering nog niet toereikend vastgelegd, ondervangen bij de VIC (3 ^o lijn) met gegevensgerichte werkzaamheden.
2	Betalingen	●	●	●	→	Er zijn voldoende zichtbare interne beheersmaatregelen aanwezig in het betaalproces en het muteren van crediteurenstamgegevens.
3	Aanbestedingen	●	●	●	↗	Risico's worden grotendeels ondervangen door het uitvoeren van een spendanalyse door de VIC (3 ^o lijn) aan het einde van het jaar. Dit heeft echter een repressief karakter in plaats van een preventief karakter. Risico op onrechtmatigheden niet volledig ondervangen.
4	Lonen en salarissen	●	●	●	→	Interne beheersingsmaatregelen binnen het proces (1 ^o lijn) zijn zichtbaar ingericht. Daarnaast worden risico's ondervangen door gegevensgerichte werkzaamheden van de VIC (3 ^o lijn).
5	Subsidies	●	●	●	→	Interne beheersingsmaatregelen binnen het proces (1 ^o lijn) zijn deels ingericht. Interne controles door de 2 ^o lijn kunnen nog duidelijker worden vastgelegd. Risico's worden voornamelijk ondervangen door gegevensgerichte werkzaamheden van de VIC (3 ^o lijn).
6	Belastingen	●	●	●	↗	In 2022 heeft de gemeente een verbeteringslag gemaakt door de interne beheersmaatregelen in 1 ^o en 2 ^o lijn meer zichtbaar te maken en vast te leggen in KCD. Risico's worden daarnaast ondervangen door de VIC (3 ^o lijn).
7	Participatiewet	Uitbesteed	●	●	→	Processen zijn uitbesteed aan IASZ. De gemeente verkrijgt jaareinde zekerheid op basis van de door de accountant van IASZ gecontroleerde verantwoording.

Uit bovenstaand beeld komt naar voren dat wij nog niet optimaal op de processen kunnen steunen maar in samenwerking met de VIC grotendeels een gegevensgerichte aanpak hanteren. Wij bespreken uiteraard graag met u de mate van beheersing en uw gewenste ambitieniveau.

Legenda status:

- = geen bevindingen met kans op materiële fouten, enkel aanbeveling ter verdere optimalisatie
- = één of enkele bevindingen met geringe impact resteren

- = meerdere bevindingen en aanbevelingen met mogelijk grote impact

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.4 Three lines of defense (vervolg)

Nr.	Proces	1 ^e lijn	2 ^e lijn	3 ^e lijn	t.o.v. 2021	Opmerking / toelichting
8	Jeugdwet ZIN	Uitbesteed	●	●	→	Processen zijn uitbesteed aan IASZ. De gemeente verkrijgt jaareinde zekerheid op basis van de door de accountant van IASZ gecontroleerde verantwoording. Inzake de prestatielevring van de zorg wordt momenteel door een kwaliteitsmedewerker aanvullende controles uitgevoerd. De beoordeling door BT dient nog deels plaatsvinden.
9	WMO ZIN	Uitbesteed	●	●	→	Processen zijn uitbesteed aan IASZ. De gemeente verkrijgt jaareinde zekerheid op basis van de door de accountant van IASZ gecontroleerde verantwoording. Inzake de prestatielevring van de zorg wordt momenteel door een kwaliteitsmedewerker aanvullende controles uitgevoerd. De beoordeling door BT dient nog deels plaatsvinden.
10	Pgb's Jeugdwet + WMO	Uitbesteed	●	●	↗	Sociaal Domein is volledig uitbesteed aan de IASZ. De gemeente is afhankelijk van de controleverklaring van de IASZ. Inzake de prestatielevring van de PGB's hebben wij vastgesteld dat kwaliteitsmedewerker aanvullende controles heeft uitgevoerd.
11	Omgevingsvergunningen	●	●	●	→	4-ogen principe in de 1 ^e lijn waarbij integraal voor alle vergunningen de legesberekeningen worden gecontroleerd door een 2 ^e persoon. Gegevensgerichte werkzaamheden vanuit VIC ter mitigeren resterende risico's.
12	Huren en pachten	●	●	●	↗	Toereikende en zichtbare AO/IB in 1 ^e en 2 ^e lijn ontbreekt. Huren en pachten vallen wel binnen de scope van de VIC waardoor risico's momenteel worden ondervangen door de 3 ^e lijn.

Uit bovenstaand beeld komt naar voren dat wij nog niet optimaal op de processen kunnen steunen maar in samenwerking met de VIC grotendeels een gegevensgerichte aanpak hanteren. Wij bespreken uiteraard graag met u de mate van beheersing en uw gewenste ambitieniveau.

Legenda status:

● = geen bevindingen met kans op materiële fouten, enkel aanbeveling ter verdere optimalisatie
 ● = één of enkele bevindingen met geringe impact resteren

● = meerdere bevindingen en aanbevelingen met mogelijk grote impact

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.5 Aandachtspunten jaarrekening

Jaarrekening en BBV

Aandachtspunten jaarrekeningcontrole

Om aan uw behoeften te kunnen voldoen en om het proces voor de jaareindecontrole verder te kunnen verbeteren vinden we het belangrijk om het proces regelmatig te evalueren en onze bevindingen met u te delen. De volgende procesmatige werkafspraken zijn gemaakt:

Onderwerp	Observatie
De kwaliteit en tijdigheid van het jaarverslag	Wij starten met de jaarrekeningcontrole op 1 mei 2023. Om deze controle efficiënt te laten verlopen, is het belangrijk dat er vóór deze datum een volledig jaarverslag inclusief toelichtingen en inclusief verwerking sociaal domein (decentralisaties) klaar is, zodat wij deze kunnen hanteren als controleversie.
Deelwaarnemingen/ gegevensgerichte werkzaamheden	Wij zullen met de organisatie concrete afspraken maken voor de timing van de steekproeven. Doelstelling is om deze voorafgaand aan de controle uit te zetten zodat de organisatie de tijd heeft de documentatie op te leveren en wij direct met onze inhoudelijke controle kunnen starten.
Kwaliteit van cruciaal belang	Het is van cruciaal belang voor de uitvoering van de jaarrekeningcontrole dat er een interne kwalitatieve check is uitgevoerd op de aangeleverde stukken. Wij zullen 1,5 week voor de start van de controle de kwaliteit van de oplevering tot dat moment eveneens beoordelen zodat u eventueel nog tijd heeft om zaken aan te passen.
Onze verwachtingen	Om een kwalitatief goede en efficiënte controle uit te voeren, zijn de volgende zaken nodig: <ul style="list-style-type: none">- De jaarrekening is gereed bij aanvang van de controle en is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke eisen, inclusief een check op "BBV-proof". Wij verwachten dat de aanbevelingen uit de jaarrekeningcontrole 2021 tevens zijn meegenomen in de jaarrekening.- Medewerkers zijn beschikbaar voor vragen.- Een volledig en kwalitatief goed opgeleverd balansdossier bij aanvang van de controle inclusief alle benodigde specificaties, adequate analyses en aansluitingen naar achterliggende sub administraties en overige documentatie.- Na opstellen concept jaarrekening enkel nog correctieboekingen na afronding van de controle.- Issues/ complexe zaken worden op voorhand op basis van onderbouwd standpunt door de gemeente afgestemd.- VIC heeft alle materiele stromen, posten, uitgangspunten betrokken in zijn werkzaamheden.

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.6 Belangrijke macro-economische ontwikkelingen

Energiecrisis en hoge inflatie

Nederland heeft op dit moment te maken met enkele extreme omstandigheden: enorm oplopende inflatie, de energiecrisis en de capaciteitsproblemen op de arbeidsmarkt. Deze omstandigheden leiden tot financiële risico's voor de gemeenten op langere termijn, maar zeker ook op korte termijn in relatie tot het opstellen van de jaarrekening 2022. We vragen hier dan ook nadrukkelijk uw aandacht voor en verwachten van u bij de jaarrekeningcontrole een expliciete analyse van:

- Waardering (langlopende) vorderingen. Ook partijen waar u leningen aan heeft verstrekt of waar u vorderingen op heeft, kunnen zijn getroffen door de genoemde ontwikkelingen. Het is bij het opstellen van de jaarrekening dan ook noodzakelijk om een toereikende voorziening te treffen voor de eventuele oninbaarheid van deze vorderingen. In het bijzonder vragen we u aandacht voor de vorderingen richting gesubsidieerde instellingen.
- Onderhoudsvoorzieningen. Gezien het feit dat bouwkosten fors toenemen, is de kans groot dat de beheerplannen waarop uw onderhoudsvoorziening is gebaseerd, niet meer actueel zijn. Het BBV heeft als een van de eisen dat er een actueel beheerplan aanwezig is. Het is dan ook noodzakelijk zorg om de geschetste ontwikkelingen in financiële zin door te vertalen in de aanwezige beheerplannen. De gemeenteraad dient tijdig geïnformeerd te worden over eventuele benodigde bijstelling van de beheerplannen.
- Begrotings- en kredietrechtmatigheid. De genoemde ontwikkelingen leiden zowel op korte als langere termijn tot hogere lasten voor de gemeente. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid is het van belang dat het college eventuele begrotingsafwijkingen als gevolg van deze hogere lasten tijdig meldt aan de gemeenteraad en hier begrotingsruimte voor vindt. Ook mogelijke kredietoverschrijdingen dienen tijdig in beeld te zijn en daar waar noodzakelijk tijdig met de gemeenteraad te worden gecommuniceerd.
- Tot slot is het noodzakelijk om de toekomstige risico's, zoals bijvoorbeeld ten aanzien van de toenemende rente in beeld te hebben.

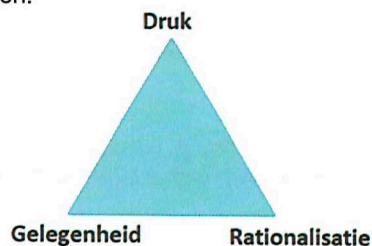
2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.7 Fraudeanalyse

Fraude driehoek

Fraude driehoek

Wij raden u aan bij het identificeren van de fraude-risico's binnen uw gemeente specifiek gebruik te maken van de fraude driehoek. De fraudedriehoek kent de elementen 'Gelegenheid', 'Rationalisatie' en 'Druk' en is een goed hulpmiddel om frauderisicofactoren in beeld te krijgen en vandaar uit te bepalen of deze frauderisicofactoren ook daadwerkelijk tot een frauderisico voor uw gemeente leiden. Belangrijk is om uw overwegingen/analyse goed te documenteren.

Wij vragen u als gevolg van de huidige economische ontwikkelingen (o.a. stijgende energieprijzen en indexatie) bij uw analyse nadrukkelijk aandacht te besteden aan de elementen druk en rationalisatie. Deze kunnen mogelijk leiden tot aanvullende fraude- risico's. Wij adviseren u daarbij specifiek te kijken naar het (fraude)risico van onrechtmatige onttrekkingen van geld aan de gemeente.

Fraude risicoanalyse

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude (waaronder corruptie) berust bij het College van Burgemeester en Wethouders. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het onderhouden van een zodanige interne beheersing om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder dat deze afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Wij willen u erop wijzen dat wij vanaf dit boekjaar verplicht zijn om in onze controleverklaring specifiek te vermelden welke frauderisico's wij bij de controle van uw jaarrekening hebben geïdentificeerd en welke werkzaamheden wij ten aanzien van deze risico's hebben uitgevoerd.

Idealiter zouden de door ons in onze controleaanpak onderkende fraude-risico's aan moeten sluiten op de frauderisico-analyse zoals opgesteld door het college, en de toelichting van het college op de eventuele frauderisico's in de paragraaf bedrijfsvoering in de jaarrekening.

Verantwoordelijkheid College

2. Overige bevindingen en aandachtspunten

2.7 Fraudeanalyse

Fraude risico's inzake de jaarrekeningcontrole

Fraude risicoanalyse

Op basis van onze uitgevoerde interim-controle stellen wij vast dat er binnen de gemeente aandacht is voor frauderisico's en de preventie daarvan. Wij constateren dat de gemeente een interne fraude-risicoanalyse heeft opgesteld in 2022 en signaleren hierbij de volgende aandachtspunten:

- De gemeente heeft per proces een risiconiveau (laag, middel of hoog) toegekend. De onderliggende motivatie hiervan ontbreekt nog. Wij adviseren u om dit nader uit te werken op basis van kans en impact en dit ook als zodanig te plotten in de risicoschaal in bijlage 1.
- U heeft bij de MT-leden en bij de teamleiders en coördinatoren een vragenlijst 'Misbruik, Oneigenlijk Gebruik en Fraude' afgenomen. Wij adviseren u om deze vragenlijst ook af te nemen bij de rest van de organisatie.
- U onderkent geen frauderisico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt. Wij zouden dit echter wel verwachten.

De verbijzonderde interne controle kan ook aan waarde winnen als de opdracht hiervoor wordt ingegeven vanuit een interne frauderisicoanalyse, waardoor de werkzaamheden beter aansluiten op de risico's binnen de organisatie. Op deze wijze wordt de verbijzonderde interne controle volwaardiger en volwassener.

Wij adviseren u om de risicoanalyse met specifieke frauderisico's uit te breiden en tot een gewogen afweging te komen welke risico's te accepteren en welke risico's te mitigeren middels reeds genomen of nog te nemen interne beheersingsmaatregelen.

Onze fraude-risicoanalyse

Op basis van de bedrijfsverkenning en de interim-controle onderkennen wij de volgende materiële fraude-risico's bij onze jaarrekeningcontrole:

- Management doorbreekt bewust de interne beheersingsmaatregelen: onze beroepsregels schrijven voor dat wij als accountant in het bijzonder aandacht besteden aan dit risico. Wij zien dit risico met name op het gebied van schattingsposten. Daarnaast bestaat dit risico bij het proces aangaande de memoriaalboekingen.

De passages die wij voornemens zijn op te nemen in de controleverklaring stemmen wij tijdig met u af en zullen wij bij de bespreking van het accountantsverslag met u doornemen (indien ML naar auditcommissie gaat).

Bijlage 1: detailbevindingen

Detailbevindingen

Uitleg opbouw

In dit hoofdstuk zijn de significante bevindingen opgenomen.

Per bladzijde van deze managementletter is een bevinding opgenomen met daarbij het risico en een aanbeveling. Bij elke bevinding staat de datum van de eerste vermelding aangegeven te samen met de gradatie van de constatering. Bij de prioriteit staat de mate van belangrijkheid en urgentie.

Per bevinding zullen wij aangeven welke alternatieve werkzaamheden wij zullen uitvoeren om het geconstateerde risico (gegevensgericht) te ondervangen.

Voor bestaande bevindingen geven wij tevens een update van de status van deze bevinding in het huidige boekjaar.

Bevinding

In dit blok wordt aangegeven wat gedurende de accountantscontrole is geconstateerd en waarvan wij u graag op de hoogte willen brengen.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Urgentie en belang van de bevinding	Boekjaar eerste vermelding	
	Risico Hierbij geven wij aan wat de risico's zijn van de bevinding en wat de gevolgen voor uw onderneming kunnen zijn.	
	Aanbeveling Hier geven wij u aanbevelingen met betrekking tot de bevinding. Deze aanbeveling is een mogelijke oplossing voor de bevinding.	
	Update boekjaar / Gevolgen jaarrekeningcontrole Hier geven wij een update van de bevinding wanneer deze in een eerder boekjaar is geconstateerd. Tevens kan de bevinding gevolgen hebben voor de controleaanpak/omvang van onze controlewerkzaamheden. Op deze plaats maken wij hier eveneens vermelding van.	

De kleur van de het symbool geeft de status van de constatering aan.

- = opgelost
- = actie ondernomen, maar nog niet afgerond
- = geen actie ondernomen
- = nieuwe bevinding

Detailbevindingen

1. Algemeen – Nog niet in gebruik van Key Control Dashboard

Bevinding

De gemeente Bloemendaal wil haar VIC meer standaardiseren en planmatig inrichten met de nieuwe applicatie Key Control Dashboard (KCD) van Yellowtail. Deze applicatie geeft inzicht in de relatie tussen het geïdentificeerde risico en de beheersmaatregel om de mogelijke gevolgen tot een acceptabel niveau te verkleinen.

Update 2020

Voor een aantal processen is KCD inmiddels (beperkt) in gebruik, namelijk voor:

- Subsidies;
- Inkoop- en aanbesteding;
- Personeel;
- Burgerleges.

Voor deze processen constateren wij dat de risico's en de interne beheersmaatregelen niet concreet zijn beschreven in KCD. Momenteel wordt nog gebruik gemaakt van de standaard risico's en controlepunten zoals deze door de leverancier zijn geformuleerd. De interne beheersmaatregelen voldoen vooralsnog niet aan de '6W's. Daarnaast ontbreekt nog een koppeling tussen het risico en de interne beheersmaatregel.

Update 2023

De gemeente heeft besloten om Key Control Dashboard uit te faseren. Bevinding is derhalve niet meer van toepassing.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Hoog	2017	
	Risico Doordat KCD nog niet volledig in gebruik is in de organisatie, bestaat er een risico dat medewerkers onvoldoende inzicht hebben in de risico's en kritische interne beheersmaatregelen binnen processen.	
	Aanbeveling N.v.t.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole N.v.t.	

Detailbevindingen

2. Huuropbrengsten – Volledigheid huuropbrengsten

Bevinding

Op basis van de uitgevoerde VIC hebben wij vastgesteld dat geen werkzaamheden wordt uitgevoerd ten aanzien van de volledigheid van de huuropbrengsten, aangezien huuropbrengsten geen onderdeel zijn van het auditplan 2021.

Update 2022

Vastgesteld dat de controle op de volledigheid van de huuropbrengsten is opgenomen in het auditplan 2022. Per 1/1 en 31/12 wordt door de afdeling (1^e lijn) een inventarisatie gemaakt van het onroerend goed in eigendom en op basis daarvan wordt beoordeeld of ook daadwerkelijk een huuropbrengst tegen over staat of niet. Verder wordt een vergelijking gemaakt met de WOZ administratie. Punt is hiermee opgevolgd.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Gemiddeld	2022	
	Risico Het risico is aanwezig dat huuropbrengsten niet volledig zijn opgelegd door de gemeente.	
	Aanbeveling N.v.t.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole N.v.t.	

Detailbevindingen

3. Belastingen – Geen zichtbare interne beheersing in belastingproces (GBKZ)

Bevinding

Tijdens de interim-controle van de GBKZ hebben wij geconstateerd dat in de 1° en 2° lijn onvoldoende zichtbare interne beheersmaatregelen aanwezig zijn ten aanzien van juistheid van de belastingtarieven en de volledige oplegging van de belastingobjecten.

De verbijzonderde interen controle (3° lijn) voert wel controles uit in KCD, echter zijn deze voornamelijk gegevensgericht van aard in plaats van procesgericht.

Update 2022

Wij hebben vastgesteld dat de interne controles zoveel mogelijk worden uitgevoerd door de 1° en 2° lijn. De vastlegging vindt zichtbaar plaats in KCD. De VIC (3° lijn) voert een review uit op de uitgevoerde controles. Bevinding is hiermee voldoende opgevolgd.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Normaal	2020	
	Risico Het risico is aanwezig dat de belastingen niet juist en volledig zijn opgelegd door de GBKZ.	
	Aanbeveling N.v.t.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole N.v.t.	

Detailbevindingen

4. Aanbestedingen – Advies inkoopadviseur is niet verplicht bij inhuur van derden

Bevinding

De aard van de te volgen aanbestedingsprocedure (Europees, meervoudig, onderhands) is afhankelijk van de vooraf ingeschatte opdrachtwaarde. Op basis van deze inschatting wordt een te volgen aanbestedingsprocedure bepaald. Bij opdrachten vanaf € 30.000 wordt verplicht advies ingewonnen bij Stichting Rijk. In het geval van inhuur van derden zijn de afdelingen zelf grotendeels verantwoordelijk voor het aanbesteden.

Update 2022

Bevinding is nog onderhanden. Inzake de inhuur van derden zijn de afdelingen momenteel bezig met het aanbesteden van diverse raamovereenkomsten onder begeleiding van Stichting Rijk. Met een aantal partijen is reeds een raamovereenkomst afgesloten. Dit verlaagd het risico op een onrechtmatige aanbesteding.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Hoog	2019	
	Risico Bij de inhuur van derden loopt de gemeente een mogelijk verhoogd risico dat de gekozen aanbestedingsvorm niet voldoet aan de vigerende wet- en regelgeving, doordat vooraf geen advies is ingewonnen bij Stichting Rijk.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om ook bij het inhuur van derden vooraf advies in te winnen bij Stichting Rijk om het risico op een onrechtmatige aanbesteding te mitigeren.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole Wij zullen de bevindingen van de spendanalyse in detail doornemen. Aan de hand daarvan zullen wij de impact bepalen op onze werkzaamheden voor de jaarrekening.	

Detailbevindingen

5. Aanbestedingen – Tussentijdse spendanalyse nog niet toereikend

Bevinding

Wij hebben vastgesteld dat de gemeente een tussentijdse spendanalyse heeft uitgevoerd. Deze 1e analyse dient inzicht te geven in mogelijke risico's van onrechtmatige aanbestedingen en biedt de gelegenheid om voorgestelde aanbestedingsprocedures te heroverwegen om mogelijk rechtmatigheidsfouten achteraf te voorkomen.

Wij hebben kennis genomen van de spendanalyse en constateren dat vooralsnog onvoldoende is onderbouwd hoe de gemeente de rechtmatigheid van de inkopen heeft vastgesteld.

Update 2022

De gemeente heeft een tussentijdse spendanalyse tot 1 juli uitgevoerd. Deze tussentijdse spendanalyse voldoet nog niet volledig aan de notitie van de SDO, echter geeft dit wel een 1^e inzicht in de mogelijke omvang van de aanbestedingsfouten voor boekjaar 2022. De omvang van de fouten wordt door de VIC vooralsnog ingeschat op € 362.000. Verder heeft de gemeente inzichtelijk welke inkoopdossiers aandacht vereisen.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Hoog	2020	
	Risico Niet (tijdig) signaleren van het niet naleven van Europese aanbestedingsrichtlijnen.	
	Aanbeveling Wij adviseren de gemeente om beter en uitgebreider te documenteren hoe de (on)rechtmatigheid van de inkopen is vastgesteld. Bij het opstellen van de spendanalyse adviseren wij u ook nadrukkelijk de kennis van uw inkoopadviseur van Stichting Rijk te betrekken, zodat de naleving van de aanbestedingsregelgeving ook toereikend in verwijzing naar wetsartikelen aangetoond kan worden.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole Voor de jaarrekeningcontrole 2022 dient u een volledige spendanalyse over de laatste 4 boekjaren (2019 – 2022) uit te voeren, conform de notitie 'Uitvoering van de controle op aanbestedingsrechtmatigheden bij de jaarrekeningcontrole van decentrale overheden' van de Sectorgroep Decentrale Overheden (SDO). Wij adviseren u om gebruik te maken van de templates en instructievideo's van Pianoo. De geconstateerde fout moet nader onderzocht worden om het effect op onze controle aanpak te bepalen.	

Detailbevindingen

6. Omgevingsvergunningen – Geen automatische legesberekening in zaakstelsysteem

Bevinding

Gedurende 2018 is een nieuw zaakstelsysteem ingevoerd genaamd Hoegle. Dit zaakstelsysteem wordt onder meer gebruikt voor de registratie en afhandeling van omgevingsvergunningen. In tegenstelling tot SquitXO is binnen Hoegle geen rekenmodule aanwezig die automatisch de leges berekend op basis van de tarieventabel in de legesverordening en de omvang van de bouwsom. Vooral nog wordt deze berekening handmatig uitgevoerd door de medewerker van BWT waardoor het risico van onjuistheid wordt vergroot.

Update 2022

De implementatie van de nieuwe applicatie Squit RX mission zal pas in 2023 plaatsvinden. Door de interne controle wordt een integrale controle uitgevoerd op de legesberekeningen. Op basis hiervan zijn diverse fouten geconstateerd in de legesberekeningen.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Normaal	2018	
	Risico Het risico is aanwezig dat onjuiste leges in rekening wordt gebracht door de gemeente.	
	Aanbeveling De gemeente is voornemens om in 2023 een nieuwe applicatie aan te schaffen waardoor dit probleem wordt opgelost. Tot die tijd wordt er door de interne controle achteraf een integrale controle uitgevoerd op de legesberekening. Wij onderschrijven de acties van de gemeente.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole De omvang van de geconstateerde afwijkingen in euro's is voornemens zeer laag, waardoor deze bevinding nauwelijks tot geen invloed zal hebben op ons oordeel. De IC en VIC zullen ook voor de resterende periode een controle moeten uitvoeren inzake de juistheid van de leges. Wij zullen kennis nemen van de bevindingen van de IC en VIC en op basis hiervan de impact bepalen op onze werkzaamheden voor de jaarrekening.	

Detailbevindingen

7. Sociaal Domein – Onvoldoende zekerheid over levering van de jeugdzorg en WMO (ZIN)

Bevinding

De uitvoering van verstrekking voor jeugdzorg en WMO in de vorm van zorg in natura is in belangrijke mate uitbesteed aan de Intergemeentelijke Afdeling Sociale Zaken (hierna: IASZ). De IASZ is gegeven haar taak verantwoordelijk voor de controle op de rechtmatige verstrekking, de facturering en de levering van de zorg.

De IASZ voert gedurende het jaar verbijzonderde interne controles uit op verstrekkingen inzake de WMO en de jeugdwet conform het auditplan WMO/jeugd. Deze controles hebben als doel om in de toekomst voor de prestatielevering van de zorg minder afhankelijk te zijn van de controleverklaringen van de zorgverleners.

Update 2022

De gemeente heeft een kwaliteitsmedewerker aangesteld die onder meer werkzaamheden zal uitvoeren ten aanzien van de prestatielevering van de zorg. Wij hebben kennis genomen van deze controles en vastgesteld dat de diepgang nog niet voldoende is om daadwerkelijk de prestatielevering van de zorg vast te stellen.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Hoog	2016	
	Risico Het risico blijft aanwezig dat de gemeente afhankelijk is van het moment van de oplevering alsmede de strekking van de controleverklaring van de accountant van de IASZ omdat tussentijds onvoldoende informatie beschikbaar is.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om tussentijds kennis te nemen van de bevindingen van de IASZ, zodat u tijdig geïnformeerd wordt over de stand van zaken inzake de prestatielevering van de zorg in natura.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole Voor de eindejaarscontrole zullen wij beoordelen in hoeverre wij kunnen steunen op de werkzaamheden van uw kwaliteitsmedewerker.	

Detailbevindingen

8. Sociaal Domein – Onvoldoende zekerheid over levering van de zorg inzake PGB's

Bevinding

De indicatiestelling ten aanzien van de PGB's wordt uitgevoerd door de gemeente die vervolgens de PGB-budgetten overmaakt naar de SVB. Het SVB is vervolgens verantwoordelijk voor de registratie van de gedeclareerde uitgaven en betaald de declaraties aan de zorgverleners en PGB-houders. Echter voert de SVB geen controle uit of de gedeclareerde zorg in overeenstemming is met de geleverde zorg, waardoor er onzekerheid bestaat over de prestatielevering.

De IASZ voert gedurende het jaar geen verbijzonderde interne controles uit om de prestatielevering van de PGB's vast te stellen.

Update 2022

De gemeente heeft een kwaliteitsmedewerker aangesteld die onder meer werkzaamheden zal uitvoeren ten aanzien van de prestatielevering van de zorg inzake PGB's. Wij hebben kennis genomen van deze controles en vastgesteld dat de diepgang van de werkzaamheden is verbeterd ten opzichte van voorgaand jaar. Tijdens de eindejaarscontrole zullen wij nadere controlewerkzaamheden uitvoeren om vast te stellen of wij kunnen steunen op de bevindingen van de kwaliteitsmedewerker. Wij zullen hierover rapporteren in ons accountantsverslag.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Hoog	2016	
	Risico Het risico is aanwezig dat de SVB declaraties betaald waarvoor geen zorg is geleverd.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om zelfstandig controles uit te voeren op de prestatielevering van de PGB's. De BADO notitie PGB-verantwoording / controle door gemeenten d.d. 13 maart 2018 kan als leidraad worden genomen om de rechtmatige levering en de prestatieverklaring vast te stellen en aan te tonen.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole Voor de eindejaarscontrole zullen wij beoordelen in hoeverre wij kunnen steunen op de werkzaamheden van uw kwaliteitsmedewerker.	

Detailbevindingen

9. Omgevingsvergunningen – Geen aansluiting verstrekte en gefactureerde vergunningen

Bevinding

Tijdens de interim-controle 2018 hebben wij geconstateerd dat een sluitend verband tussen de verstrekte vergunningen volgens SquitXO / Hoegle en de gefactureerde vergunningen volgens de GBKZ ontbreekt.

Update 2022

Wij hebben vastgesteld dat nog geen aansluiting is gemaakt tussen Hoegle en GBKZ. Wel is een aansluiting gemaakt tussen de financiële administratie en GBKZ.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Normaal	2018	
	Risico Het risico is aanwezig dat verschillen tussen verstrekte en gefactureerde vergunningen niet tijdig zijn gedetecteerd door de gemeente en dat de legesopbrengsten niet volledig zijn.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om vóór de jaarrekeningcontrole alsnog deze aansluiting te maken en mogelijke verschillen te analyseren. Tevens adviseren wij u om na te gaan hoe de informatievoorziening vanuit de GBKZ kan worden verbeterd, zodat in de toekomst deze aansluiting eenvoudiger is te maken.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole Bij de jaarrekening zullen wij de aansluitingen tussen de systemen integraal nalopen om vast te stellen wat de eventuele afwijking betreft.	

Detailbevindingen

10. Inkopen – Prestatielevering van de inkopen

Bevinding

Binnen de financiële applicatie Key2Financiën wordt de controle op de prestatielevering nog onvoldoende gedocumenteerd door de prestatieverklaarder.

Update 2022

De status van deze bevinding is niet gewijzigd. De prestatielevering van de inkopen is nog onvoldoende geborgd in de 1^e en 2^e lijn. Bevinding is wel onder de aandacht van de gemeente en momenteel wordt onderzocht hoe dit verder vorm te geven.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Hoog	2020	
	Risico Het risico is aanwezig dat inkoopfacturen ten onrechte worden betaald, waarvan de prestaties niet zijn geleverd.	
	Aanbeveling Wij adviseren u om de prestatielevering beter te documenteren in Key2Financiën en tevens het bewijsstuk van de prestatielevering op te nemen in het systeem. Hierbij adviseren wij u eerst beleid te formuleren voor welke inkopen u verwacht dat prestatielevering wordt vastgelegd. Vervolgens toelichten wat u verwacht dat de prestatieverklaarder documenteert (soort bewijs of toelichting).	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole De verbijzonderde interne controle zal in overleg met ons een gegevensgerichte steekproef uitvoeren op de inkoopfacturen om alsnog de prestatielevering aan te tonen conform de BADO-notitie ('Vastlegging en onderbouwing prestatielevering bij inkopen door decentrale overheidsorganisaties' van 24 juli 2020).	

Detailbevindingen

11. Algemeen – Intern controleplan voor 2020 niet toereikend

Bevinding

Wij hebben geconstateerd dat de aard, omvang en timing van de (V)IC werkzaamheden met onvoldoende diepgang zijn uitgewerkt in het Auditplan 2019 en 2020 van de gemeente Bloemendaal. Wij benadrukken het belang van een verdere doorontwikkeling van het Auditplan mede met het oog op het af te geven rechtmatigheidsverantwoording in 2022.

Update 2022

Er zijn stappen gezet in 2022, echter zien wij nog zeker ruimte voor verbetering, zie ook hoofdstuk 2.3.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Hoog	2020	
	Risico Het risico is aanwezig dat onvoldoende inzicht is in de risico's en beheersmaatregelen binnen de processen, waardoor de opzet, bestaan en werking van de belangrijkste beheersmaatregelen onvoldoende getoetst worden door de (verbijzonderde) interne controle.	
	Aanbeveling Om de kwaliteit van de verbijzonderde interne controle te verbeteren, adviseren wij u om een nieuw auditplan op te stellen. Hierbij hebben wij de volgende verbeterpunten: 1. Opstellen van een risicoanalyse per proces. 2. Het concreet formuleren van interne beheersmaatregelen aan de hand van de '6W's' (wie, wat, waarom, wanneer, met welke informatie en wat wordt vastgelegd). 3. Het concreet formuleren van de uit te voeren werkzaamheden door de IC en de VIC (organisatiegericht versus gegevensgericht). 4. Het opnemen van een fraude-analyse in het auditplan. 5. Het uitgebreider vastleggen van controlebevindingen op basis van een vast stramien. 6. De toetsing van de IT general controls integreren in het auditplan.	
	Gevolgen jaarrekeningcontrole Uit de werkzaamheden van de interne controle en onze eigen waarnemingen is naar voren gekomen dat het overgrote deel van de interne beheersmaatregelen onvoldoende zichtbaar wordt uitgevoerd door de organisatie, waardoor een systeem-/organisatiegerichte controleaanpak niet mogelijk is. Dit zal leiden tot aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden om de risico's in de jaarrekeningcontrole alsnog te ondervangen.	

bakertilly

Bijlage 2: actuele ontwikkelingen ihkv onze natuurlijke adviesfunctie

Overige onderwerpen

Overige aandachtspunten

De commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) heeft gedurende 2022 geen nieuwe notities uitgebracht. Wel zijn er een aantal "vraag en antwoord" verschenen, welke relevant kunnen zijn bij het opstellen van de jaarrekening 2022. We adviseren u hiervan kennis te nemen en indien noodzakelijk rekening mee te houden bij het opstellen van de jaarrekening 2022.

Voorziening Verlofsparen

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.

Tijdelijke woningen in grondexploitaties

Indien een gemeente besluit om tijdelijke woningbouw te realiseren binnen een (langlopende) grondexploitatie dan is het toegestaan om de gronden waar de tijdelijke woningen op gerealiseerd zijn onderdeel te laten blijven van de grondexploitatie. De voorwaarde die natuurlijk wel van toepassing is dat de grond eigendom is van de gemeente. Tevens worden ook de lasten en baten samenhangend met de tijdelijke invulling van de gronden onderdeel van de grondexploitatiebegroting.

Vaststellen normenkader

Met ingang van het boekjaar 2023 is het niet langer toegestaan om het normenkader ter kennisgeving aan de raad te verstrekken, maar dient het normenkader jaarlijks expliciet door de gemeenteraad vastgesteld te worden.

Verkoop van woningen via de KoopGarant-regeling

De Commissie BBV heeft vragen ontvangen over de administratieve verwerking van de verkoop van woningen via de zogenaamde KoopGarant-regeling. Landelijk zijn er meerdere aanbieders van deze regelingen. Ter illustratie voor de verwerking en de aandachtspunten heeft de commissie een specifieke casus beschreven om zo gemeenten een handvat te bieden bij de (financiële) uitwerking van de regeling ten behoeve van hun eigen situatie. De commissie wijst erop dat elke casus zijn eigen specifieke afspraken kent en dat de uitwerking daarom niet onverkort toegepast kan worden op elke regeling met 'KoopGarant' kenmerken. Wij adviseren u, indien u een KoopGarant-regeling heeft, de unieke kenmerken van deze regeling en de (financiële) uitwerking vroegtijdig af te stemmen met het controleteam.

Reservering accountantskosten

De commissie BBV stelt in haar beantwoording dat voor de kostenverantwoording ook voor de accountantskosten aangesloten moet worden op het moment van prestatielevering. Lasten worden verantwoord in het jaar dat de prestatie wordt geleverd, aldus de commissie BBV. De contractuele verplichting ontstaat weliswaar in jaar T, maar die wordt niet verantwoord in de rekening van baten en lasten van jaar T (eventueel wel vermelden bij de niet uit de balans blijvende verplichting). Dit impliceert derhalve dat voor de kosten en uren die de accountant voor de jaarrekening 2022 in 2023 maakt deze in het begrotingsjaar 2023 dienen te worden verantwoord.

Overige onderwerpen

Overige aandachtspunten

De commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) heeft gedurende 2022 geen nieuwe notities uitgebracht. Wel zijn er een aantal "vraag en antwoord" verschenen, welke relevant kunnen zijn bij het opstellen van de jaarrekening 2022. We adviseren u hiervan kennis te nemen en indien noodzakelijk rekening mee te houden bij het opstellen van de jaarrekening 2022.

Afschrijvingsduur van een bijdrage aan activa in eigendom van derden

Artikel 64 lid 6 van het BBV bepaald dat voor deze bijdragen aan de activa in eigendom van derden, bedoeld in artikel 34, onderdeel c, de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt. In de vraag in hoeverre een bijdrage van de provincie dan wel de gemeente ten behoeve van een actief van het Rijk geactiveerd kan worden, geeft de commissie BBV het antwoord dat dergelijke bijdragen direct ten laste van de exploitatie dienen te worden genomen. Dit is gelegen in het feit dat het Rijk het kasstelsel hanteert en investeringen derhalve niet activeert.

Wet Open overheid

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet Open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Notitie paragraaf bedrijfsvoering

Zoals vorig jaar reeds benoemd heeft de commissie BBV de notitie Paragraaf Bedrijfsvoering aangepast. Wij willen u erop wijzen om de stellige uitspraken en aanbevelingen hieruit over te nemen in de paragraaf zoals opgenomen in het jaarverslag.

Overige onderwerpen

Overige aandachtspunten

SPUK Oekraïne

SPUK Oekraïne

Vanwege de komst van vele ontheemden uit Oekraïne naar Nederland, is sinds maart 2022 de noodzaak ontstaan om op binnen een korte termijn voldoende opvangplekken te creëren. De toestroom van ontheemden uit Oekraïne was dermate hoog dat Nederland niet in staat is om binnen de bestaande structuren opvang te bieden. Om die reden heeft het kabinet in het Veiligheidsberaad van 7 maart 2022 de opdracht gegeven aan de voorzitters van de veiligheidsregio's om samen met gemeenten opvanglocaties te realiseren en te exploiteren voor 50.000 of meer opvangplekken. In de brief aan de Tweede Kamer van 8 maart 2022 heeft het kabinet toegezegd dat de kosten, die worden gemaakt vanwege de realisatie en exploitatie van deze opvang, van rijkswege worden vergoed. De Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne is de uitwerking van die toezegging ten aanzien van gemeenten. De regeling is ingegaan op 4 juni 2022 en zal worden verlengd per 15 oktober 2022. De regeling voorziet in het verstrekken van een specifieke uitkering aan gemeenten voor het vergoeden van de kosten die zijn gemaakt ten behoeve van het realiseren en exploiteren van de opvang en verstrekkingen aan ontheemden uit Oekraïne in de Gemeentelijke Opvang Oekraïne (GOO) en de Particuliere Opvang Oekraïne (POO). In de uitwerking van de regeling wordt onderscheid gemaakt in kosten tot het moment van ingang van de regeling (dus tot en met 3 juni 2022) de eerste fase (4 juni 2022 tot en met 14 oktober 2022) en de tweede fase (15 oktober ev.) waarbij de verantwoording per SiSa hierop zal aansluiten. Het is van belang in uw registratie van de kosten duidelijk onderscheid te maken tussen de verschillende perioden waarbij de periode waarop de gemaakte kosten betrekking hebben leidend is en niet de factuurdatum. Daarnaast zal de SiSa bijlage naar verwachting ook vragen om het cumulatief van het aantal beschikbare bedden per dag. Wij adviseren u om uw registratie daarop te controleren.

Contactgegevens

drs. R (Rik) Opendorp RA

Partner Audit

020 644 28 40

r.opendorp@bakertilly.nl

M.P.M. (Marc) Wijdoogen MSc RA

Manager Audit

020 644 28 40

m.wijdoogen@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Postbus 94124, 1090 GC Amsterdam

020 644 28 40